

Textiel van de toekomst

Door: De redactie

Eind juni 2010 vond in Gent een prestigieus Internationaal Congres plaats rond het thema 'Innovations in Sports Textiles'. Dit congres, georganiseerd door het textieltechnologiecentrum Centexbel, kon rekenen op een ruime belangstelling die het vooral dankt aan de talrijke bedrijfsgetuigenissen over 'het textiel van de toekomst'. Textiel voor sporttoepassingen is immers één van de vele mogelijke ontwikkelingen van technisch textiel, dat nu al ruim één derde van de Belgische textielindustrie uitmaakt.

Fa Quix, directeur-generaal van Fedustria: "Het technisch textiel in België telt ruim honderddertig producenten waarvan zo'n tweederde, naast technisch textiel, ook nog andere textielproducten maken in het domein van modetextiel of interieurtextiel. Eén derde bestaat uit 'zuiver' technische textielproducenten. De Belgische technische textielbedrijven produceren meer dan duizend verschillende nicheproducten, gaande van 'automotive' tot medisch textiel, geotextiel, veiligheids- en preventieproducten en sporttextiel. De honderddertig bedrijven zijn goed voor 8.250 banen en een omzet van circa 2,1 miljard euro. Zowat 70 procent gaat naar de export. In tegenstelling tot wat men van textiel denkt, is het segment van het technisch textiel niet krimpend, maar groeiend: in normale economische tijden, tekent het gemiddeld een groei van 3 à 5 procent per jaar op."

Technisch textiel in de praktijk

Op het sporttextielcongres brachten een aantal Belgische textielbedrijven of toeleveranciers een hele reeks getuigenissen: kunstgras en de toepassing van het cradle-to-cradleprincipe bij kunstgras (Desso Sports Systems uit Dendermonde), tapijt en de toepassing van 'active curling' (Debomat uit Temse), toeleveringen van scheikundige specialiteiten (Devan uit Ronse), verwarmde buitenkleding (Bekintex uit Wetteren),

nieuw beschermtextiel voor extreme sportprestaties (Dow Corning uit Seneffe), textiel voor betere lichaams- en spierreparatie (Concordia Textiles uit Waregem), Reskin, slimme kleding voor sportliefhebbers als wielrenners (Bioracer uit Tessenderlo), nieuwe toepassingen van vezels voor kunstgras (Ercat uit Gent), hightech monofilamenten voor betere sportprestaties, ondermeer in tennis (Luxilon uit Wijnegem), vlasweefsels voor composietmateriaal (Libeco-Lagae & Lineo uit Tiel) en tenslotte innovaties in geocoate stoffen met toepassing in sporttextiel (Sioen uit Ardoie en Moeskroen). Of zoals professor Marc Van Parys van de Hogeschool Gent het uitdrukte: "We staan nog maar aan het begin van het textiel van de toekomst. Ongeveer 80 procent van het textiel moet nog worden uitgevonden."

SWEET

Guy Buyle, onderzoeker bij Centexbel, helpt zowel mee aan de ontwikkeling van nieuwe vezels of vezelcombinaties, garens, weefsels als van kleding. Bijvoorbeeld de integratie van optische vezelsensoren in textiel/kleding om fysische parameters te kunnen registreren, zoals bijvoorbeeld ademhaling, hartslag, zuurstofopname en lichaamstemperatuur (zie: www.ofseth.org). Een ander project is de integratie van elektronische componenten in textiel. De combinatie van elektronica en 'textiel' is geen eenvoudige

combinatie, omdat elektronica rekbaar en wasbaar gemaakt moet worden. Dit wordt onderzocht in het project SWEET (Stretchable and Washable Electronics for Embedding in Textiles). Een ander idee concentreert zich op vezelversterkte thermoplastische composietmaterialen. Deze composieten kunnen worden gebruikt om betere sportartikelen te maken, zoals bijvoorbeeld fietsen, sportschoenen, enz. Onderzoekster Sandra De Decker is hier dagelijks mee bezig.

Jan Laperre, directeur-generaal van Centexbel, die het congres over sporttextiel afsloot, meldde het volgende: "Het functionaliseren van textielproducten, gecombineerd met het maken op maat van de klanten, is duidelijk de richting waar we naartoe moeten. De bedrijven hebben zeer veel goede ideeën, maar weten niet altijd hoe ze deze in concrete producten kunnen omzetten. Het textieltechnologiecentrum Centexbel kan bedrijven hiermee helpen. Alhoewel heel veel textielbedrijven al de weg naar deze organisatie hebben gevonden, denken wij dat er nog een groot potentieel is voor kmo's, die in samenwerking met ons spectaculaire resultaten kunnen boeken."

"Ongeveer 80 procent van het textiel moet nog worden uitgevonden."

Evoluerend textiel vereist nieuwe competenties

Het textiel van de toekomst vereist natuurlijk ook andere competenties van de mensen die in de textielbedrijven werken. In opdracht van de sociale partners van de textielsector deed het onderzoeksbureau Tempera een studie naar de toekomstige competentievereisten van de Vlaamse textielindustrie. De onderzoekers van Tempera stelden de paradox van de arbeidsmarkt in de textielsector vast. Enerzijds is er een inkrimping van de totale arbeidspopulatie, maar anderzijds is er ook een tekort aan gemotiveerde en vooral goed geschoolde werknemers.

De onderzoekers stellen vast dat er een onderscheid moet worden gemaakt tussen twee types van textielbedrijven: de aanbodgestuurde en de vraaggerichte. De aanbodgestuurde bedrijven focussen op grote volumes van 'standaardproducten' die zij via een ver doorgedreven automatisering en procesoptimalisatie nog rendabel kunnen produceren. Evenwel, het gaat om producten met een relatief lage toegevoegde waarde waar de concurrentie van de lagelonenlanden bijzonder scherp is. Daartegenover staan de vraaggerichte bedrijven die op maat van hun opdrachtgevers nicheproducten met een hogere toegevoegde waarde produceren. Dit is het domein van het technisch textiel waartoe het sporttextiel behoort. Sinds het jaar 2000 stijgt het aantal vraaggerichte textielbedrijven en daalt het aantal aanbodgestuurde bedrijven. Dit heeft gevolgen zowel voor het aantal als voor de kwalificaties van de medewerkers. Aanbodgestuurde bedrijven verloren de jongste vijf jaar gemiddeld 10 procent aan tewerkstelling per jaar; vraaggerichte bedrijven daarentegen konden in dezelfde periode een gemiddelde tewerkstellingsgroei van 6 procent optekenen. Alles wijst erop dat deze tendensen zich ook in de komende jaren zullen verder zetten.

Toekomst

Tempera bracht de competenties van de toekomst in kaart voor negen kwalificaties: afdelingsverantwoordelijke voor de productie, product- en procesontwikkelaar, meester-gast, regelaar, wever, operator natveredeling, tufter, aankoper en verkoper. Algemeen blijkt dat de meeste functies in de toekomst een bredere inhoud zullen krijgen. Voor leidinggevend personeel komt naast technische kennis meer nadruk te liggen op goede coachingkwaliteiten en de mogelijkheid tot samenwerking met andere afdelingen. Technische profielen zullen meer te maken krijgen met nieuwe grondstoffen en nieuwe technologieën. Op dat vlak gaat de ontwikkeling steeds sneller. Voor commerciële talenten neemt het belang van talen- en cultuurkennis alsnog toe. Algemeen is kennis van 'ecologie' van sterk toenemend belang.

Al deze tendensen worden meegenomen in de contacten met de textielscholen en hogescholen, evenals in het aanbod van het textielopleidingscentrum Cobot. "Dit om het opleidingsaanbod nog beter af te stemmen op de vragen van de bedrijven in een innoverende en steeds evoluerende textielindustrie", aldus Michel Annaert, directeur Cobot. ■